

Погоджено:
Голова районної
державної адміністрації
_____ Олег Лютий

Затверджено:
рішенням районної ради
від 22.01.2018 року
Голова районної ради
_____ Іван Шкіндюк

**Комплексна програми
збереження і розвитку самобутньої етнокультури та духовності
Гуцульщини на 2018 рік**

Верховина – 2018

**Комплексна програми
збереження і розвитку самобутньої етнокультури та духовності
Гуцульщини на 2018 рік**

**Замовник програми:
Верховинська районна рада**

Іван Шкіндюк

**Керівник програми:
Верховинська районна рада**

Іван Шкіндюк

**ПОГОДЖЕНО
Фінансове
управління районної
державної адміністрації**

Всеволод Ватаманюк

**Начальник відділу правового
забезпечення та комунального майна
районної ради**

Володимир Кавінський

Верховина 2018

**Паспорт Комплексної програми
збереження і розвитку самобутньої етнокультури та духовності
Гуцульщини на 2018 рік**

1. Ініціатор розроблення Комплексної програми (замовник) – Верховинська районна рада.
2. Розробник районної Комплексної програми – Виконавчий апарат районної ради.
3. Терміни реалізації районної Програми –2018 рік
4. Етапи фінансування районної Програми: 2018 рік
5. Обсяги фінансування Комплексної програми на 2018 рік: 100.0 тис. грн.

Роки	Обсяг фінансування				
	Всього тис. грн.	В т.ч. за джерелами фінансування			
		Державний бюджет	Районний бюджет	Місцевий бюджет	Інші джерела
2018	100,0	-	100,0	-	-

6. Очікувані результати виконання Комплексної програми:

- вирішення проблем етнокультурного, культурно-мистецького, автентичного, духовного і краєзнавчого розвитку Гуцульщини;
- збереження історичної та культурної спадщини гуцулів;
- збереження та популяризації на Гуцульщині, в Україні та в українській діаспорі автентичної гуцульської музики Могура, Гавиця, Романа Кумлика, народної співанки, гуцульського танцю;
- проведення спільних всеукраїнських, обласних та районних культурно-мистецьких, кіномистецьких, літературних фестивалів, музичних конкурсів, мистецьких програм задля популяризації самобутньої етнокультури та духовності, культурно-мистецької, літературної спадщини Гуцульщини та України;
- збереження предковічних традицій та звичаїв гуцульського етносу, забезпечення розвитку творчого потенціалу та культурного простору;
- забезпечення просвітницької, виховної ролі національної культури, культури Гуцульщини;
- активізація діяльності місцевих осередків національних творчих спілок України та громадських організацій шляхом налагодження співробітництва із закладами культури і мистецтв району в реалізації спільних програм;
- забезпечення доступності мистецтва для широких верств суспільства, надання культурних послуг усім верствам населення;
- прискорення інтеграції української національної та гуцульської культури у світовий культурний простір, що сприятиме формуванню позитивного іміджу України та Гуцульщини у світі;

- сприяння поширенню інформації про історико-краєзнавчу, культурну, духовну, етнографічну спадщину Верховинської Гуцульщини, висвітлення життя та діяльності видатних постатей історії, культури, науки;
- сприяння розвитку культури Гуцульщини, зміцненню духовності і моралі;
- покращення умов для задоволення духовних потреб жителів району;
- забезпечення в сучасних умовах спадковості поколінь, консолідації суспільства на основі народних традицій;
- забезпечення просвітницької та виховної ролі національної духовної культури;
- вирішення актуальних питань духовно-релігійної сфери;
- збереження та належне використання культових споруд, пам'яток архітектури; охорона пам'яток сакральної архітектури та мистецтва, недопущення дій, що призводять до їх втрати;
- вирішення питання будівництва, ремонтно-реставраційних робіт церков, капітального, поточних ремонтів;
- створення умов для вільної та різноманітної мистецької творчості духовно-релігійного спрямування;
- організація екуменічних молебнів, прощ до паломницьких місць району;
- проведення фестивалів духовного співу, конкурсів, оглядів духовної творчості, виставок дитячих художніх творів;
- проведення духовно-реколекційних наметових таборів;
- популяризація релігійного туризму.
- сприяння пропагуванню творів на гуцульську тематику місцевих авторів, письменників та поетів України;
- розвиток літературного процесу у районі;
- поповнення фондів районної і сільських бібліотек, бібліотек навчальних закладів і закладів культури суспільно значимими виданнями, зокрема культурологічної, етнографічної, історико-краєзнавчої тематики;
- оперативне інформування в інтернет-мережі та інших засобах інформації про унікальність самобутньої етнокультура і духовності, матеріальної і духовної культури гуцулів.

7. Термін проведення звітності – протягом року.

Замовник Програми:
Голова районної ради

Іван Шкіндюк

Керівник Програми:
Голова районної ради

Іван Шкіндюк

I Загальна характеристика Комплексної програми

Комплексної програми збереження і розвитку самобутньої етнокультури та духовності Гуцульщини на 2018 рік розроблена виконавчим апаратом районної ради на виконання Конституції України, законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державні цільові програми», «Про культуру», рішень районної ради щодо проведення культурно-мистецьких заходів на 2018 рік.

Програма є нормативним документом для збереження і всебічного розвитку культури і побуту та культурно-мистецької автентики Верховинської Гуцульщини вирішення актуальних питань духовно-релігійної сфери з урахуванням соціально-економічних, культурних, національних та інших особливостей Верховинщини. Спрямована на збереження і розвиток самобутньої етнокультури та духовності Гуцульщини, народних традицій і побуту, підтримки народної творчості та прикладного мистецтва, покращення умов для задоволення духовних потреб жителів району, консолідацію суспільства на основі народних традицій.

Проблеми, що пов'язані з розвитком етнокультури та духовності, неможливо розв'язати засобами тільки галузевого управління, для цього потрібна районна програма підтримки та комплексних дій щодо координації діяльності всіх закладів культури, духовенства та релігійних номад з органами місцевого самоврядування. Аналіз соціокультурної ситуації в районі свідчить про те, що, незважаючи на економічні умови, вдалося зберегти мережу установ культури і мистецтва, народних та зразкових колективів, гуртків, навчальних закладів, забезпечити підтримку діяльності колективів художньої самодіяльності, налагодити активну співпрацю з духовенством району.

Проте для подальшого розвитку етнокультури і мистецтва, духовності Верховинщини необхідно спрямувати дії місцевих органів влади на вироблення і впровадження нового погляду на функціонування галузі культури, системного підходу до питань її розвитку із застосуванням сучасних моделей культурної політики, які вбачаємо, перш за все, у збереженні та пропагуванні культури і мистецтва предків-гуцулів.

Гуцульська музика, народна співанка, гуцульський танець повинні стати першоосновою гуцульської культури, відігравати першу скрипку у стратегії розвитку культури та мистецтва Верховинської Гуцульщини в цілому. Домінантою у комплексному розвитку культури і духовності мають слугувати предковічні традиції та звичаї гуцульського народу.

Автентика Гуцульщини має бути збережена і розвиватися в унісон з національною культурою, духовною складовою, українським кінематографом, музичним мистецтвом Гуцульщини та України – українською естрадною піснею, рідним українським словом, а також гуцульською говіркою – народною гуцульською розмовною мовою предків-гуцулів.

Сьогодні ми спостерігаємо абсолютно недостатнє пропагування серед широких верств населення Гуцульщини, України та української діаспори кращих зразків національно-культурного автентичного надбання. Звідси виникає гостра проблема у зміні програмних підходів та визначенні пріоритетних напрямків розвитку етнокультури та духовності, які б забезпечували ефективне функціонування галузі в нових умовах.

Вищезазначені проблеми можливо вирішити за умови ефективної підтримки з боку владних структур, виділення коштів на проведення іміджевих культурно-мистецьких заходів, заходів духовно-релігійної сфери. Це зумовлює необхідність прийняття Комплексної програми збереження і розвитку самобутньої етнокультури та духовності Гуцульщини на 2018 рік.

II Мета та основні завдання Комплексної програми

Основною метою Програми є:

- посилення державної підтримки розвитку етнокультури та духовності в регіоні, підвищення її ролі в побудові демократичного громадянського суспільства;
- створення сприятливих умов для розвитку культурних і творчих ініціатив з урахуванням гуцульського етносу;
- збереження національно-культурної спадщини, задоволення інтелектуальних та духовних потреб населення;
- забезпечення належних, сучасних і дієвих умов – фінансових, правових, організаційних, соціальних – для того, щоб митці, діячі культури, культурно-мистецькі організації, заклади району працювали краще, динамічніше, успішніше, здобували прихильність і визнання на Гуцульщині, в Україні та поза її межами;
  - покращення умов для задоволення духовних потреб жителів району;
  - забезпечення просвітницької та виховної ролі національної духовної культури;
  - вирішення актуальних питань духовно-релігійної сфери;
  - збереження та належне використання культових споруд, пам'яток архітектури; охорона пам'яток сакральної архітектури та мистецтва, недопущення дій, що призводять до їх втрати;
  - вирішення питання будівництва, ремонтно-реставраційних робіт церков, капітального, поточних ремонтів;
  - створення умов для вільної та різноманітної мистецької творчості духовно-релігійного спрямування;
  - проведення фестивалів духовного співу, конкурсів, оглядів духовної творчості, виставок дитячих художніх творів;
  - сприяння пропагуванню творів на гуцульську тематику місцевих авторів, письменників та поетів України;
  - сприяння становленню талановитої мистецької молоді, підтримка професійної творчої діяльності, реалізація культурно-мистецьких, кіномистецьких, літературних проектів та заходів;
  - активізація культурно-мистецької, літературної творчості, формування цілісного духовно-культурного простору;

– збереження культурної спадщини предків-гуцулів як невід’ємної складової національної культури;

Основними завданнями Програми є:

– спільно з райдержадміністрацією, відділом культури РДА, установами та організаціями проводити роботу зі збереження етнокультури та побуту, духовності гуцулів, історичної, духовної та мистецької спадщини, надавати всебічну підтримку майстрам народної творчості, ужиткового мистецтва, письменникам та видавцям;

– сприяти в організації Міжнародних Міжнародного Гуцульських фестивалів, виставок народної творчості та ужиткового мистецтва, інших культурно-духовних, просвітницьких заходів, пов’язаних з історичною спадщиною, архітектурою, традиціями та побутом гуцулів;

– проведення фестивалів духовного співу, конкурсів, оглядів духовної творчості, виставок дитячих художніх творів;

– організація та проведення Першого регіонального Фестивалю-конкурсу автентичної гуцульської убири у селищі Верховина;

– організація та проведення Першого Фестивалю українського кіно на міні-полонині «Запідок» у селі Верхній Ясенів.

– підготовка та проведення п’ятого ювілейного Кіномистецького фестивалю «Тіні забутих предків: стежками фільму «Олекса Довбуш»;

– забезпечення проведення у районі шостого літературного фестивалю «Письменницька ватра над Черемошем»;

– спільно із освітніми установами, товариствами «Гуцульщина», «Просвіта» організувати проведення зльоту творчої молоді Гуцульщини;

– проведення фестивалів духовного співу, конкурсів, оглядів духовної творчості, виставок дитячих художніх творів;

– забезпечення збереження та активну мистецьку діяльність етнографічних колективів художньої самодіяльності, капел гуцульської трістої музики, оркестрів народних інструментів, естрадних музичних гуртів та хореографічних колективів району;

– збереження та належне використання культових споруд, пам’яток архітектури; охорона пам’яток сакральної архітектури та мистецтва, недопущення дій, що призводять до їх втрати;

– сприяння у гастрольній, концертно-видовищній мистецькій діяльності з автентичними культурно-мистецьким проектами на Гуцульщині, в Україні та українській діаспорі колективів художньої самодіяльності, капел гуцульської трістої музики, оркестрів народних інструментів, естрадних музичних гуртів та хореографічних колективів району;

– забезпечення розвитку творчого потенціалу та культурного простору Верховинщини;

– формування іміджу Верховинщини як етнокультурного, духовного творчого, літературного центру Гуцульщини;

– створення сприятливих умов для розвитку культурних і творчих ініціатив з урахуванням гуцульського етносу;

– забезпечення широкого і всебічного інформування в соціальних мережах, засобах масової інформації про унікальність самобутньої етнокультури і духовності, матеріальної і духовної культури гуцулів.

III Фінансове забезпечення Комплексної програми

Заходи Програми реалізуються за рахунок коштів районного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Бюджетні призначення для реалізації заходів Програми передбачаються щорічно при формуванні районного бюджету, виходячи із можливостей його дохідної частини, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування, на заборонених законодавством.

IV Правове забезпечення Комплексної програми

Програма розроблена відповідно до Конституції України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону культурної спадщини», рішень Верховинської районної ради

Підготовка та реалізація Комплексної програми здійснюється відповідно до рішення сесії Верховинської районної ради «Про районний бюджет на 2018 рік.

VI Контроль за виконанням Комплексної програми

Контроль за виконанням програми покладається на постійну комісію районної ради з гуманітарних питань: освіти, культури, молодіжної політики, спорту, національного і духовного розвитку та засобів масової інформації.

**Керуючий справами виконавчого
апарату районної ради**

Роман Ванівський

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова районної ради
_____ Іван Шкіндюк

План заходів
Комплексної програми збереження і розвитку
самобутньої етнокультури та духовності Гуцульщини на 2018 рік

№ п/п	Назва заходів	Сума тис. грн.	Виконавці	Термін виконання	Очікуваний результат
11.	Організація та проведення Першого регіонального Фестивалю-конкурсу автентичної гуцульської убири у селищі Верховина.	5,0	Верховинська районна рада	Серпень	Збереження та примноження духовно-мистецьких, християнських цінностей – традицій, звичаїв та обрядів, історико-культурної скарбниці предків та популяризація автентики Гуцульщини
22	Організація та проведення Першого Фестивалю українського кіно на міні-полонині «Західок» у селі Верхній Ясенів.	25,0	Верховинська районна рада	Червень	Інтеграція української національної та гуцульської культури у світовий культурний простір
33.	Підготовка та проведення п'ятого ювілейного Кіномистецького фестивалю «Тіні забутих предків: стежками фільму «Олекса Довбуш»	10,0	Верховинська районна рада	Травень	Інтеграція української національної та гуцульської культури у світовий культурний простір
1 4.	Сприяти у проведенні фестивалів	10.0	Верховинська районна рада	Березень, Травень, Серпень	Вирішення актуальних питань

	духовного співу, конкурсів, оглядів духовної творчості, виставок дитячих художніх творів.			Грудень	духовно-релігійної сфери
5 5.	Проведення Регіонального Свята-виставки майстрів народної творчості та прикладного мистецтва Гуцульщини.	5,0	Верховинська районна рада	Серпень	Популяризація майстрів народної творчості та прикладного мистецтва Гуцульщини
2 6.	Сприяти проведенню молебнів, прощ до паломницьких місць регіону та України. Популяризувати релігійний туризм. Сприяти у проведенні духовно-реколекційних таборів.	5,0	Верховинська районна рада	Серпень	Вирішення актуальних питань духовно-релігійної сфери
77.	Підготовка та проведення у районі шостого літературного фестивалю «Письменницька ватра над Черемошем»	10,0	Верховинська районна рада	Липень	Розвиток літературного процесу у районі
38.	Сприяти проведенню наукових конференцій, форумів, тематичних «круглих столів», тренінгів, семінарів, інших заходів для вчителів християнської етики, духовенства, громадських організацій.	2,5	Верховинська районна рада	Квітень Листопад	Вирішення актуальних питань духовно-релігійної сфери
4 9.	Ініціювати	2,5	Верховинська	Липень	Вирішення

	проведення краєзнавчих експедицій дослідження проблем християнсько-регіональної історії, етнографії, фольклору, народного побуту.	3	районна рада	Вересень	актуальних питань духовно-релігійної сфери
510.	Організація та проведення духовного проекту «Даруємо дітям любов до читання книг».	5,0	Верховинська районна рада	Жовтень	Вирішення актуальних питань духовно-релігійної сфери
	Популяризація на Івано-Франківщині, в Україні та за кордоном автентичної гуцульської співанки, гуцульського танцю, автентичної гуцульської музики. Проведення Днів автентичної культури Верховинщини в регіонах України.	20,0	Верховинська районна рада	Квітень	Збільшення потоку туристів в район
	Всього	100,0			

Керуючий справами виконавчого апарату районної ради

Роман Ванівський